Jabatu

Comentari de 743 paraules.

Jabatu

Jabatu[1] s'inspira en els set minuts del vídeo analògic *The reflecting pool* (1977-1979) de Bill Viola. L'artista estatunidenc col·laborà amb el moviment ***Fluxus***[2], i sembla que ha rememorat diverses vegades aquells fets amb l'aigua i l'experiència propera a la mort:

> *«un món meravellós que mai havia vist; sense por i pacífic»*[3].
> (Bill Viola, 2005).

The reflecting pool és també un relat personal, on l'autor rememora un accident que va tenir de petit, de vacances familiars, on quasi s'ofega en un llac. Sembla que hi ha com una renovació a través de l'aigua, ja que hi entra vestit i en surt despullat, sigui per **l'espiritualitat de Viola** o com a metàfora transitiva (transcendental) i ontològica.

Una expressió humana de l'esdevenir en aquest món. Una reflexió envers el binomi naixement/mort, que és tabú en la nostra societat, i que l'artista en busca la normalització o el diàleg. Un pensament humà que ens defineixen com a espècie, l'alfa i l'omega en el medi natural, que sempre ens recorda els cicles de vida.

A *Jabatu* també l'artista es submergeix en l'aigua, en un entorn entròpic, paisatge manipulat per l'ésser humà, conreus de vinyes i oliveres centenàries a tocar del bosc i en un abeurador natural de porcs senglars, ubicat en l'antic camí ral del Catllar a Vilabella, passant per Renau[4]. Durant les primeres pluges de tardor del 2023, tan esperades, i submergint-se en l'aigua barrejada amb argila que feia olor de *javalí.*

---

[1] Un *jabatu* és com es designa al porc senglar (o javalí) en les comarques Baix Camp i Montsant.

[2] **Fluxus:** Es basà en dues fonamentacions: Qüestionar-se l'art tradicional sostingut pel mercat d'art i combatre la dependència d'una TV ideada com a eina de manipulació social i una indústria de la conscienciació (Laura Baigorri, 2013).
-De la primera en sorgí la contrainformació, creant el vídeo de caràcter activista i formant una comunitat amb interès polític i revolucionari.
-De la segona, el sector artístic desencadenà la creació del videoart mitjançant la manipulació que els permetia la nova tecnologia televisiva i l'edició de vídeo.

[3] *Bill Viola: The Eye of the Heart.* Dir. Mark Kidal. DVD. *Film for the Humanities & Sciences*, 2005.

[4] Localització: Partida de *La Sort* amb *Bosc del Fargues. 41º13'16.83'' N. - 1º19'06.70'' E.*

L'aigua és portadora de vida, fou el mitjà de l'evolució dels éssers vius en aquest planeta, succeí en els mars i oceans, i des del medi aquàtic es colonitzà la terra ferma. Una bassa natural d'aigua pot ser sinònim d'aquests successos, aquesta és el motiu de la gravació de vídeo en aquest indret i medi.

Jabatu és un missatge que ens arrela, ens torna a connectar, un esdevenir salvatge. Venir de la natura (néixer), transitar i marxar cap a ella (morir), terra som i terra serem. L'ecosistema es manifesta mitjançant els estats de la matèria (sòlid i líquid), amb la naturalitat que la caracteritza.

Una natura que esdevé silenci i llei de vida, com el so de l'onatge, el del bosc també és constant i indueix al pla metafísic on el soroll de fons esdevé un *mantra* que facilita la reflexió i introspecció, alhora que ens repeteix la gran força natural del principi i el final, com un silenci que anul·la tota singularitat i ens apropa al tot.

En la gravació s'utilitza només un pla general, amb un format panoràmic i vertical de 16:9, amb un pla fix de principi a final. El mecanisme usat és el mòbil, que també captura el so del mateix entorn. Lluny dels efectes, només s'ha anivellat i retallat (*crop*) *a posteriori* l'enquadrament al nou format horitzontal.

L'aigua ens ha vist néixer, n'estem formats/-ades en un 80%, apropant-nos a la transcendència i metafísica. Només el toll entra en diàleg amb l'artista, que representa la humanitat, com un xaman que ens guia. Mentre el cos s'enfonsa, reneix en cada evolució, el pas ferm i endavant per adaptar-se.

El missatge que transmet possiblement es podria haver realitzat amb artificiositat de superposar diverses capes de vídeo. Però editant es tendeix a tergiversar els successos, i la intenció és apropar-se a la naturalitat de l'acció performativa propera al *land art.*

L'aigua és vida i sinònim de transmutació, d'un pas a un altre, la vida i la mort. Moltes religions la fan servir per iniciar-se en la fe, i és part dels relats antics de cultures i creences. Obrim els ulls a la reflexió i el debat sobre les coses que donem per fetes, ignorant-les quan realment són tan importants.

Jordi Llort-Figuerola, octubre de 2023.

Videografia

Viola, B. (1977-1979) *The reflecting pool.* Cinta de video analògic en color, so monoaural. Duració: **7 min.** Bill Viola Studio. Long Beach, California. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=GHdX7sApIMc. Consultat 17 d'octubre de 2023.